

PROVINCIE FRYSLÂN VERBREEDT HAAR TOEGANGSPOORT

Koning opent nieuwe kolk Johan Frisosluis Stavoren

STAVOREN Onder ruime publieke belangstelling heeft koning Willem Alexander donderdag 8 mei de officiële openingshandeling verricht van de nieuwe kolk van de Johan Frisosluis in Stavoren. Daarmee behoort een bottleneck in de toegang tot de Provincie Fryslân tot het verleden. De inrichting van het complex zorgt op natuurlijke wijze voor een scheiding tussen beroeps- en pleziervaart. Door de vorm van de nieuwe kolk, is deze niet geschikt voor vrachtschepen en de grotere zeilende beroepsvaart. De binnenvaart heeft hiermee ook in het hoogseizoen haar eigen bestaande kolk uit de jaren '60 weer teruggekregen van de voor Fryslân zo belangrijke pleziervaart.

JAN DOUWE TIEMERSMA

Koning Willem Alexander stapte in de Marina Stavoren op het zeiljacht Hannah. Van daar voer hij de buitenvoorhaven in waar een toneelstuk werd opgevoerd. Nadat hij een gouden sleutel in ontvangst had genomen voer hij aan boord van het zeiljacht de nieuwe kolk open. Vervolgens nam hij een kijkje in het ontvangstcentrum en het in het oog springende bedieningsgebouw. Na de gebruikelijke toespraken in een tent naast het terrein, spoedde de koning zich weer naar de volgende verplichting, met de toezegging spoedig als privé-persoon eens gebruik te komen maken van de nieuwe toegangspoort naar Fryslân.

Noodzaak

Begin deze eeuw werd duidelijk dat er in Stavoren actie moest worden ondernomen. De wachttijden voor jachten nam op hoogtijdagen toe tot circa drie uur. Hoewel de beroepsvaart altijd voorschutting heeft genoten, duurde het schutten vaak toch langer; al was het maar omdat er jachten mee moesten of al wachtend voor de sluis rondvoeren. Met de verdubbeling is de verwachting dat de maximale wachttijd nog slechts een half uur zal zijn. Om die reden is de wachtvoorziening voor de sluis niet uitgebreid. In de plan fase zijn zes bedrijven uitgenodigd een ontwerp te maken naar aanleiding van een program-

Het statenjacht Friso en het zeiljacht Hannah tijdens de opening in de nieuwe tweede kolk van de Johan Frisosluis te Stavoren.

ma van eisen. Ballast Nedam kwam met het winnende ontwerp en kreeg opdracht tot de bouw.

Bijzondere kolk

De nieuwe sluis kolk wijkt volledig af van wat gewoonlijk is; geen rechte betonwanden met bolders erin, maar glooiende groene oevers met steenbestorting en een drijvende steiger om aan af te meren. Het geheel doet eerder denken aan een soort kleine jachthaven. De beide sluishoofden zijn elk voorzien van maar één hydraulisch bediende deur, die aan één kant scharnieren. Het buitenhoofd staat onder een hoek ten opzichte van het binnenhoofd. Door die opstelling is er een knik in de sluis kolk ontstaan. De kolk is 65 meter lang en op het breedste stuk 18 meter breed met een diepte die varieert van 2,60 tot 3 meter. De vorm van de sluis nodigt de watersporter uit door te varen en voorin de sluis af te meren.

Afstandsbediening

Naast de nieuwe kolk is een nieuw bedieningsgebouw verrezen. Daar zijn vier

volledig ingerichte werkplekken voor de bediening van de beide sluis kolkten, de bruggen over het sluiscomplex en de brug van Warns. Om die reden is de scheepvaart vanaf november 2013 tot 1 april dit jaar volledig gestremd geweest; in waterbouwkundig Nederland staat die tijd bekend als het stormseizoen. Gewoonlijk mag er in die periode niet worden gebouwd in kustverdedigingswerken. Vanwege het grote belang van de sluis in het zomerseizoen is daar bij de verbouwing van de Johan Frisosluis van afgeweken. Vanaf 1 april dit jaar is de bestaande kolk weer in gebruik en is er proefgedraaid met de nieuwe kolk.

Energieneutraal

De bediening van de nieuwe kolk is volledig energieneutraal. In het sluiscomplex is 150 m² aan zonnecellen verwerkt. Bovendien wordt de remenergie bij het neerlaten van de brug teruggewonnen en gebruikt voor de volgende opening van de brug. Voor een kleine 20 miljoen euro, inclusief 20 jaar onderhoud, heeft Fryslân een van haar belangrijkste toegangspoorten verdubbeld.